

A „Kolozsvari Közlöny“ megjelenik minden szerdán és szombaton reggel.
Szerkesztőségi szállás.
piac-sor, Dietrich-ház, 277 sz. hová a lapot illető küldemények, u. m. kéziratok és hirdetések utasítandók. Bérmentellen leveleket csak a dolgozóztársaink fogadunk el.

KOLOZSVÁRI

KÖZLÖNY.

Politikai, tudományos és szépirodalmi lap.

Előfizetési díj:

Félévre : 5 ft. p. p.
Negyedévre : 2 „ 40 kr.
Egy hóra : 1 ft.
Az előf. pénzek Stein J. könyvkereskedésébe, bérmentesen küldendők.
Hirdetéseket soronként 4 ezüst krajczárért, hirdalmi-
kat 2 kr-ért gyorsan közlünk.

HITELINTÉZET ÉRDEKÉBEN.

Bármely szegletére tekintünk Európának, minden tartományaiban a legnagyobb mozgást látjuk az anyagi téren, kivált képpen pedig a hitel-bankok föllalítása irányában; e részen is csak szegény házánk marad hátra, mintha mély álomban getve lenne. Nincs pedig Európának egy tartománya is, melynek nagyobb szüksége volna hiteli-bankra, mint éppen Erdélynek, a hol mezőgazdaságunk, az Orient kivéve, a legalsóbb fokon áll, külkereskedésünk majd semmi sincsen, minnek következtében feltűnőleg nyomasztó a pénz szűke, mit az usztorások mindenkor készek fölhasználni, talán az egész világon a legnagyobb, s hatatlan kamatot csikarván föl azokon, kiknek pénzre van szükségük; ily esetet számtalant tudnék elősorolni, a hol a fő emeltyű kirekesztőleg a nyereszkesedés, a mások kizsárolása. — Így például, a nagyon lelkismeretes kölcsönadók 24%-ot vesznek egy évre, s ezeket usztorások nevezni valóban vétek volna, mert ezek csak is az emberiségnek áldozzák föl önmagukat; a kik pedig legkiméltőbb usztorások, azok 60%-ot vesznek egy évre; de vannak olyanok, a kik 25%-ot vesznek 3 hónapra váltó mellett, — de itt kérem megjegyezni, hogy 3 hónapra az egész tőkének 25%-ot vesznek, azaz egy évre 100%-ot; azonban történni oly váltó-kiadás, a hol 25%-ot kell aláírni hat hétre, s így egy évre 200%-ot; sőt nem ritkaság még az is, hogy 300%-ot szaporodott az egyes váltó egy év alatt. Sokan fogják magukban gondolni: jólesik ezeknek, miért vesznek ily árba pénzt föl? de kérem fontolják meg az így gondolkodók Erdély birtokosai nagyobb részének sorsát; pénz hiánya miatt jószágai roszszul vannak rendezve, a közlelbi évek változásai következtében, jövedelmeik nagyon leszálloztak, e mellett az adó évenként annyira nő, hogy már több oly jószág létezik, mely nem hajt annyit be, mennyit adót kell érte fizetni. A birtokos osztály nagyobb része adóssággal van ter-

helve, s ha kamatját pontosan nem fizeti, — úgy a közlelbi viszonyok által felvenni parancsolt postepócalis adósságokat, vagyona dobra jut, a pénz szűke miatt több vevő nem concurrálhatván, vagyona elvesztegetve adódik el, a mit megelőzni s a nagyobb kárt kikerülni akarván a tulajdonos, kénytelen akármily áron is pénzt venni fel; — de honnan vegyen, ha az usztorásokhoz nem folyamodik? Országunkban egy-két takarékpénztáron kívül, ámbár azok is tőkéjüket csak is városi házakra adják, egyetlenegy költsönadó intézet sincs. A fundatiók, a Szász nemzet, a városok, a tanodák — a kamatra magoknak lévén az új szervezés következtében szükségük — nagyon ritkán adnak pénzt ki, s így ezektől sem lehet kapni; egyes, nem usztorás pénzes ember, nálunk nagy ritkaság, — s a kinék van, az a mostani viszonyok közt érezbe váltva, ládájában tartja vagy fekvő vagyonba fekteti. Ezekért, ha vég pusztulásra nem akarunk jutni, kivált mi birtokos osztály, állítsunk akármily áldozattal kölcsönöző bankot, s ne ketsegtessük magunkat ok nélkül való álmódosításokkal, mert valóban hiában várjuk a Messiást, ha mi magunk nem igyekezzünk magunkon segíteni, a magyarok Istene sem fog rajtunk segíteni. Gondoljuk meg, hogy az usztorát korlátozó törvény eltörlése küszöbön állunk; ezen törvények eltörlésétől a többi osztrák tartományok annyit üdvölnének, de ránk nézve az egy kölcsönöző bank nélkül csak is kárhozat léssen.

Lehet, hogy oly országban, a hol több pénz van, mint nálunk, üdvös lehet az usztoratörvény eltörlése; hanem Erdélyben, hol annak eltörlésével is több pénz nem fog a piacra kerülni, mert nincs honnan, a pénz nem hogy meg nem ócsul, hanem a mostani titokban folytatott usztoráskodás, a törvény paizsa alatt nyíltan fog folyni. Ezekért, újra meg újra arra szölitök föl mindenkit, igyekezzünk kölcsönző bankot állítani, meggondolva azt is, hogy a moratorium még kevés ideig fog tartani, s felszabadulva ez, a birtokos osztály bizonyára semmivé léssen. Jól tudom, hogy a többség

mindezekre azt mondja, igaza van, de szegények vagyunk s nincs pénzünk, mivel bankot állítsunk; — mind ez igaz és tagadhatatlan. — S éppen ezért kívántam hírlap útján a vitakozást megkezdeni, nem pedig azért, mintha az általam adandó véleményt tökéletesnek, helyesnek tartanám; kezdődjék meg ezen legszükségesebb teendőnk felől a vitakozás, s a mit végre jónak, helyesnek, s kivihetőnek tartunk, a mellett kövessünk el mindent, hogy létre hozzuk.

Legelőbb is vegyük tekintetbe Erdélynek mostani pénz állapotját. Országunkban eddigelő a fundatiók és tanodák voltak a kölcsönöző intézetek. Tekintsük át ezeknek pénzállását, — vagy jobban mondva az 1846-beli állást, mert ezek pénz állásából következtethetjük ön passiv állásunkat; ezeknek tőkéi, a hátra lévő kamatokkal együtt, a krajczárokat elhagyva, a következők voltak:

A tartományi számvevőhivatal kezelése alatt volt tőkéi és hátralék kamatok, tettek 374,114 forintot.

A magyar és székely városoké: 431,855.

A szász nemzet allodialis

tőkéi és kamatai: 507,351.

A szász székeké: 49,233.

A szász városoké: 165,210.

A szász faluké: 420,349.

A rom. cath. vallás tőkéi és hátralékai

mindössze tettek 1,412,837; de ebből külföldi pénztárakban és státus obligatiókban volt: 655,036 és így

az országban kiadva maradt: 757,801.

A reformata vallás tőkéi és hátralék-kamatai voltak: 658,927.

A népesebb ecclsiáké: 68,247.

A károlyfehérvári káptalan kezelése alatt: 149,645.

Az unitária vallás tőkéinek egy

része: 18,504

A Geese intézet tőkéi és hátralék-kamatai: 16,629.

S így mindössze 3,617,865 fr. p. p.

Ezen summához még hozzá kell számí-
tálnunk az unitasok és disunitasok vallása-

tőkeit, melynek végére nem tudván járni, valamint az unitária vallásának sem, ezeket a legalsó számításban 1,500,000 pengő forintra lehet tenni, s így mindössze tettek 5,117,865 frtot. Ezen tőkének két harmada bizonyosan a birtokos osztályt terheli, azaz 3,411,976; ehez még egyszer annyit vehetni, mint a menyinyivel a birtokos osztály tartozik egyeseknek, — s így az egész a birtokosságot terhelő adósság lenne 6,823,952 pengő forintot. A föld teher mentesítési tőke, a mint hozzávetelnek 35 millió fog lenni; ennek mintegy hederése álladalmi és köztintezeti jószágok után fog jutni, ezen összszegből 6,800,000-et levonván, az egyes számokat kihagyván, marad a birtokosság kezében, ön szükségére fordítható tőke 23,200,000 pengő forint. Mit tehetne országunkra, s mit magaránézve üdvösebbet a birtokos osztály, mint ha ezen tőkének egy részéből, egy kölcsönző és egyebekkel is foglalkozó bankot nyitna. Ne riadjunk vissza attól, hogy más országok példájára nem tudunk 50, vagy 100 millióval bíró bankot állítani, ne szégyeljük szegénységünket, s ne kárhoztassuk a körülmenyeket, mely nem engedi, hogy nagy összszegből állítsunk bankot, — s elégedjünk meg egy olyannak föllállításával, mely igényeinket majdnem kielégíti. Mostani passiv állásunkból, s egyébb pénzt igénylő szükségünkkel itélve, azt hiszem, hogy egy 5—és 10 millió közötti pénzzerővel bíró bank szükségünket most merőben kielégítené. Ezen összeget pedig egy képzelt áldozattal, ha akarunk, elé is tudjuk állítani.

A banknak alapja legyen 58,500 actia, darabját 200 pengőbe számítva; ezen actia-számból 33,500 a kijöendő kármentesítési státuskötelezvényekbe fogadtatnék el; azonban, mivel a mostanig kiadott ilyen státuskötelezvények nem kelnek a magok valóságos értékekben, hanem 75—és 86 között változnak, alapul tehát az eddigi alsóbb cursust véve föl, a 75-öt, a 33,500 actia, nem 6,700,000 pengő forintot, hanem csak 5 milliót fog tenni,

TÁRGZA.

BRIGNOLE GRÖFNŐ.

(Méry után francziából.)

Cénua lakói egy szép napon felhagytak szokott foglalatosságaiuk, hogy Brignole gróf esketésén jelen lehessenek. A révben esend vala, szent Kristóf kutját senki se látogatta, s a hajók mozdulatlan vesztegeltek a nyugalmas, kék hullámok fölött, melyekben megtörve tükrözödtek vissza a Doria palota oszlopai. Csak a via San-Luca volt minden zaj színhelye. Roppant népség özlött a San-Lorenzo nevű Szekesegyház felé a szűk tekervényes utcákon, melyek miatt a fekete és fehér márvánnyal tarkított, goth stílusban emelt épületek sokat vesztenek nagyszerűségükből.

A génuai hölgyek nagyon szépek, de a grófnő szebb volt, mint egy génuai hölgy; éppen tízenyolczadik évét töltötte be; soha szebb haját, mint az övé, mely fenséges homlokát és anyagi, finom arcját körülfolylta! A grófnő azon időben élt, a midőn Olaszország legszebb hölgyei tüntek fel s lőnek öröklőve a művészek esetei által. Brignole gróf, a Durazzo és Doria-Tursik szövetségese, a strada Bálbiban (utca) pompás palotát emeltetett, mely az imádott hölgyhez méltó volt.

Szent Lőrinc templomában számtalan gyertya ragyogott, az előkelők, kik elhagyva márványpalotáikat, mind ott valának, alig féltek az előtérben; a gazdag polgárok az oldali szűkebb helyekre tolultak s a kiváncsi népség a háttérben szorongott. Senki se jött ide imádkozni; a vallásos ünnepély királynéja Brignole grófnő volt, ki az oltár előtt térdelve, csak alig láthaták, de midőn felállott s fátylát visszavetvén, egy percze a népség felé fordult, az éppen kezdődő énekkel a meglepetés önkénytelen moraja emelkedett a boltozatokig és nem lehetett tudni, vajjon nagy részben nem a grófnét illette-e a himnusz, melyet a jelen voltak oly buzgón énekeltek.

A sanctuarium korláta mögött néhány lépésnyire egy fel-
tűnő arcza, tekintetű és magatartásu fiatal ember volt észreve-

hető, kinek fekete selyem és fekete bírsnyóból egyszerűen varrott öltözéke sem förra, sem polgárra, sem kereskedőre nem mutatott; arcza sapadt vala; ajakait finom bajusz és állat hegyes szakál fedte. Nem térdelt, nem imádkozott és nem ült le egyszerűbe; csak folytonosan és rejtélyes kifejezéssel szegelte tekintetét a szent grófnőre. Mozdulatlanul, egy oszlophoz támaszkodva állott ott s ha lelkét élnék megindulás izgatta is, azt külsője semmi se árulta el. Szent Lőrinc templomának valamelyik oszlopáról a keretből aláhullott képek lehetett volna tartani. E fiatal ember Van-Dyck Antal, a festő volt.

A fiatal művész csak akkor látszott magához jöni, midőn a menetet megnyitó barátok a sanctuariumból lefelé indultak a templom közepe felé; mialatt a Doria gályáihoz tartozó juégymat-róz, a szent szűz ezüst szobrát vive, átvorgódott a népségben. Az esketési ünnepély után búcsujárás következett. Brignole grófnő a szent szűz előtt ment; férje sajtósága, büszke magatartással követte őt. Midőn a nemes gróf Van Dyck előtt elépdelt, a nagy művész elfojtott hangon mondá Pallavicini grófnak:

— Eletemet egy negyed órárt ez ember életéből!
Senki se hallotta e szavakat, minthogy a nép épp akkor kezdő énekelni a Salve regina-t; az általános figyelmet pedig kizárólag a szép grófnő vette igénybe, ki minden zárda medenczénélél bőkezűséget tanusított.

Van-Dyck az előkelő kisérek közé vegyült, s a menettel együtt a Szent Péter-külváros felé távozott. A nap éppen a tenger távoli hullámaiban készült leáldozni; a tetőkön enyhe fenyvterült el; a harangok mélan kongának; a hajók üdvövésekkel szütek meg a két szűz; az árbocokkon vígan lengedeztek a lobogók; a levegőt tömjén és jeneszter fűszerezé, s midőn e vídám zaj, illatár és lobogó lengés közepette fölhangzott az „Ave maris stella.“ Van-Dyck könyeket érzett arcán aláperegni és megrázkódott. A Doria-palota kapui megnyíltak a „Sz. Lőrinc szerzetesei előtt; az „Ave maris stella.“ már a tengerre vezető folyosók alatt zengett; a szűz dícsőitől dal minden közeli hajóról visszhangzott; úgy tetszett, mintha ég, föld és tenger mind-mind a fiatal nőt üdvözlőné, ki a szép Doria-palota márvány kapuja alatt, mint egy ragyogó csillag haladt előre.

Van-Dyck a kisérek csoportját elhagyva, fölsejtett a magányos kertekbe, melyek a palota mögött félkörben emelkednek az óriás szobra felé. Itt elkezdett elmélkedni, hogy mit tegyen,

ő nem közönséges, hanem egy művész szenvedélyes érzelmével szerette a grófnét, a Tursi palota e szép virágát, kinek fejlődését két év óta figyelemmel kísérte. A festő semmivel se kecsgethetette a királyoknál gazdagabb génuai családot, neki nem voltak sem márvány palotái, sem cifra gályái. Tehát kénytelen volt magát eltitkolni szerelmével együtt távollattani. Szíve titkát egyetlen ember, gróf Pallavicini, nemes eredetű és nagylelkű fiúr ismerte, ki minden vagyonát Van-Dycknek adta volna; de nagyszerű palotája és villája tönkre tette őt.

Mig az ünnepély tartott, a harangok zúgtak s a népség ide-oda tolongott, mind ez némileg szórakoztatta a fiatal művészt. De most, midőn a Doria kertjében egyedül érezte magát, égető szerelmének kínjai kezdék gyötörni. Bús tekintetű vetett a tengerre, melynek benyomása gyakran szomorító, de soha se vigasztaló; aztán hosszasan merengett a halmokon fekvő, s az alkonyi fényben uszó nagyszerű városra, végre behunyta szemét és homlokára ütött. Ekkor egy gyöngye szélvölum arra hozta a búcsujárók távoli énekének szakított hangjait, melyek oly gyöngédnek, oly andalítólag érinték fülét, hogy azokban Brignole grófné ajkairól elsohajlott, lágy olasz szót képzelt hallani. Egyszerre fölemelkedett s izgatottan felragadta kardját, mit egy aloe ágára akasztott volt, s e meredek oldalai által pyramis alakú, valóban egyszerű kertből aláslátván, átment a hidon, mely az utca fölött a szőlőlugasból egyenesen a palotába vezetett és a folyosóba lépett, a ol gróf Pallavicinitől elvált volt. A folyosó most elhagyott vala. Van-Dyck rá se nézett Perino di Vaga freskóira és Carlone Fülöp szobraira; hanem egy virágos utcán a búcsujárók után sietett. Sz. Lőrinc szerzetesei már rég viszatérték a szekesegyházba; a népség haza oslott; azonban az Annonciade-piaczon még embercsoportok maradtak. Midőn Van-Dyck ezeknek egyike mellett elhaladt, tisztán hallá, hogy valaki a nemes grófnő nevét említve, szépségét ama vad, ragadó szenvedélyességgel dicsőíté, mely a déli népek társalgásában rendesen nyilatkozni szokott. A művész nem állott meg, mert az éj mind inkább közeledett; hanem a Balbi-utcán remegve lépdelt előre, midőn egyszerre a Durazzo-palota előtt vette magát észre, mely fényesen ki vala világítva, s melynek terrassáin és állányain ragyogó szép hölgyek csevegtek. A processio után bal következt a nagyszerű palotában, mely fölétített függő lépcső és oszlopsoros folyosóival, mint egy márvány hegy e-

mert a bank, az általunk beadandó státus-kötelevényeket, csak is ezen cursusbá vehetvén el, azaz 200 pflos státuskötelevény után csak 150 pengő forintnak fizetelnél meghatározott kamatját, — s így a 200 p. forintos státusobligációnak nem 5%-t kapnók, — hanem csak is 3 és 3/4%-t. Azonban ezen áldozat, mit tennünk kell, — csak képzelt, mert a bank osztalékából, ezen egy és egy negyed rész perczent kár bővíbe ki fog szolgáltatni. —

A mint fentebb érintém, a bank alapját 10 millió pft. tenné, melyből 5 millió pénzbe befizetendő 25,000 actiából gyűlné be; ezután 5% kamat járna, a másik 5 millió, pedig 335000 actiából, mely státusobligációba lévén beadva, ezután csak is 3 és 3/4%-t járna. Mihelyt az intézet 5 millióval bírna, azonnal megalapítottának határozta magát, s működését azonnal el is kezdené. Annyi státuskötelevényt adván el, mennyit szüksége igényelne, a többi részit pedig kamatozás végett megtartanának magának. —

Hogy ezen föllátlítandó intézet, mily törvényekre légyen meg alapítandó és mily üzérkedést folytasson, azt az egybegyűlendő részvényesek határoznák meg. De meg vagyok győződve, hogy ha jó alapokra fektetjük s az 5 milliót státuskötelevényekben előállítjuk, a hátralévő 5 milliót, ha magunk nem akarjuk vagy nem tudjuk kifizetni, úgy a kül piacokon minden bizonynyal elé fogjuk teremthetni. Legelőbb az a teendők lenne tehát, hogy egy hitelintézet föllátlítását, ha akarjuk, fontoljuk, alapítsuk meg, úgy azt is, hogy a föllátlítandó bank mily körben működje? Ha ez megtörtént, a magas kormány engedelmét kell reá kérnünk, — a minék megadására reményünk igen is lehet. Miután több koro-naországnak ily bankok léteznek és közelebbről a birodalom székvárosában több ily bankoknak föllátlításába beléegyezett — s miután ezen föllátlított bankok Erdélyre hatásukat ki nem terjesztik, ma pedig ily bankoknak föllátlítása nélkül tovább nem létezhetünk: előre is meg lehetünk győződve, hogy, ha szilárdul akarunk mi magunk magunknak ilyet létrehozni, a magas kormány igasság szeretetéből indulva ki, fel sem tehetjük, hogy e tárgyan tagadó választ kapnánk. Ezen röviden, csak e lapnak szűk hasábjaihoz mérten dolgozott tervemet nem azért közlöm, mintha azon önámításban élnek, hogy tervem új, a leghelyesebb, legkönnyebben kivihető, hanem csak is azért léptem föl vele, hogy ezen ránk nézve üdvös, hasznos és képzetem szerint mulaszthatlan tárgy újságilag is vitatás tárgya legyen.

Gr. Bethlen Farkas.

ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET.

Gazdasági egyesületünknek folyó hó 9-kén, gr. Mikó Imre ő nmlga elnöklése mellett tartott választmányi gyűlésében gazdaságunk egyik legsürgősebb feladata, a takarmány füvek tenyésztésének minél szélesebb körre leendő kiterjesztése lön legelőbb tárgyalva. Hogy a választmány e fontos ügyben lépéseit tapasztalt gazdák véleményével összhangzásban tesse, igyekezett magát illetékes értekezésre hozni s éppen az ez úton nyert vélemények tették e gyűlést fontosná. Mi ez úttal csak, a nálunk is tiszteletben álló okserű gazda, dr. Czilcher Robert közleményére szorítkozunk. Ezen jeles gazdának a vas megyei hegyes, köztűt agyagos, s később a csallóközi száraz, könnyű, homokos földön szerzett tapasztalásai a takarmány füvek tenyésztése körül, a mennyire a szóbeli előadásból kivehetjük — arra utalnak, s azt javallják, hogy a hol az égely nem száraz, a föld elég vastag termő réteggel bír a fuzerna mély gyökereinek befogadására; feltéve, hogy a föld elég táperővel bír és kellően mivelt, ott ezen takarmány növény bővön megjutalmazza a gazda szorgalmát; a hol pedig a termő réteg vékonyabb s mécszel vegyült agyag, ott a lóher-fajok tesznek hasznos szolgálatot. Allandó kaszálók vagy legelők beállításánál az ily helyeken nyereségesnek tartja, ha a lóher magvát timotheus-maggal és francia perjelvet vegyüli. Előny ad a veres lóhernek, a melynek magvát Stajerből vagy Vas megye azzal határos vidékeiről ajánlja beszerezni, s azután 4-6 éven át saját magot természetien; de ez idő után újból friss mag beszerezését, tehát a magváltatását javallja. A hol a föld könnyebb, puhább, ott a javában szintén a lóherfajok tisztán és vegyítve megjutalmazza a gazda fáradságát és költségét, a soványabb területek baltacsim, fehér lóher s más kevésbé mivelt növények illenek. Czilcher ur elve az ugyan, hogy mindenféle magot saját hazájából szerezzék a gazda, azonban mégis egy jó hiteli magkereskedőt Bécsben ajánl. A választmány Czilcher Robert urat a gazdasági egyesület tiszteletbeli tagjává a közgyűlésnek felajánlandó határozta s tekintve azt, hogy magkereskedőink sem kellő mennyiségű sem mindig hitelt érdemlő jószág magvakat nem tartanak, elhatározta, hogy a takarmányfüvek magvai beszerzésénél maga a gazdasági egyesület kíván közvetítő lenni gazdáink s a legbízhatóbb magkereskedők között s e tekintetből egy kolozsvári kereskedőházat megbíz, hogy az általa ajánlandó magkereskedőtől tartson kirekesztőleg magvakat; a gazda-közönség pedig felhívja hírlap útján, hogy magkereskedő azon kereskedőház útján igyekezzen fedezni. Ez után a Gal János egyetli tag, különböző kül- és belföldi vállalkozásokból álló, szülő-küldeménye — Mikfalváról — lön kóstolás és vizsgálat tárgya. A választmány a beküldött szülőfajok legnagyobb részét asztali vagy borkészítési célra kiünöknél találta s ha az idők és körülmények kedveznek, a jövő évben a gazdasági egyesület, szülőbizottságja nevezett egyesületi tag mikfalvi és szász-csávási szőlőszet meglatogatandja, hogy az ottani sok gondallal beállított és mivelt szőlőket a hely színen tegye vizsgálat tárgyává.

Nalaczi F. pénztárnok bizonyos hozzáérkezett záras részcsepokot mutatott be, a melyeknek czélszerűsége elismeréssel találkoztunk, a jelen volt tagok közt, mind elkeltek. Végre határozata vált, hogy a gazdasági egyesülethez érkezett s a közelebbi kiállításban résztvevő gazdasági eszközök, a közele-

bi márcz. 12-kén tartandó közgyűlés alkalmával, elárvereztessenek.

Drb.

A kolozsvári keresk. és iparkamara 1856 oct. 7-kén tartott XI. közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

(Hivatalos kivonatban)

Az erdélyi magas helytartóság tudósítja a kamarát, hogy a jövő évi május hó folytán Bécsben tartandó gazdasági kiállításra szánt tárgyakat az állam kezelése alatt, valamint az északi vaspályák oda és vissza ingyen, a cs. k. vasút-társulat pedig félárban fogják szállítani — azon feltét alatt, ha ezen tárgyakat valamelyik gyűjtőbizottság bizonyítványal látja el s a küldők a tul-értéket biztosítani készek. A küldendő marhák kisérő személyek kötelesek azonban a harmadik helyre jegyet váltani. Ugyan e feltételek mellett késznek nyilatkozott a duna-gőzhajózási társulat is az ingyen szállításra. A m. helytartóság felhívja a kamarát e kedvezményt mindazoknak tudtul adni, a kikről hiszi, hogy a tárlatban résztvenni szándékoznak. — A gyűlés örömmel értesül a kedvezmény felől, a melyet a m. kereskedelmi ministerium közbenjárásának köszönhetni, s a mely a kiállításnak újabb ösztönül szolgálhat a versenyre. Közvetlenül gondoskodni, a kamarára kedves kötelességének ismeri.

Kapcsolatban ezzel, másodolnok Kövéri L. ur jelenti, hogy a múlt közgyűlés megírása következtében a titkárral együtt fölkérték az erdélyi gazdasági egyet elnököt, gr. Mikó Imre ő nagyméltóságát, hogy az ez ügyben tett vagy teendő határozatról sziveskedjék értesíteni a kamarát, s elintézni, hogy e két intézet körülte munkáljon a tárlatra küldendő tárgyak összegyűjtésében. Ő nagyméltósága kijelenti, hogy az egyet még nem tárgyalta ugyan ez ügyet, azonban nem fog késni, a hozandó határozat felől a kamarát annak idejében értesíteni. Másodolnok ur jelenti továbbá, hogy jónak látta addig a „K. Közlönyben“ a gazdasági közönséget a tárlatra figyelmeztetni; s e felhívás azon lap 5-ik számában meg is jelent. — A gyűlés másodolnok ur jelentését tudatul veszi.

A brassói általános nyugdíj-intézet igazgatósága, a kamara hozzá tett értesítésére jelenti, hogy Lázár János urat Sz. Somlyón az ügynökséghez szükséges irományokkal és jegyzékekkel ellátta. Jelenti egy uttal, hogy az intézet ügynökségét Kolozsvárra a Beszterczére költöztött Bell Frigyes ur helyett jelenleg Raupenstrauch Erneszt (lakása szappan-utca 380 sz.) ur folytatja. — Szolgálat tudatul. Az intézet ez uttal megküldött számlai kimutatása az irodában megtekinthető.

Az erdélyi cs. k. magas helytartóság a jelen évi költségkivárást tervét azon megjegyzéssel küldi vissza, hogy azt helybenhagyja s megengedi, hogy a kamarai költségek fedezésére legfelsőbb helyen jóvá hagyott összeg akkint rovássák ki az egyes választókra, hogy a személyes keresek — és jövedelmi adó minden forintja után 3 p. kr. essék. — Ennek következtében a költségkivárást megtörténvén, az illető hivataloknak át is küldött felhajtás végett.

A m. kereskedelmi ministerium rendeli, hogy a kamara az évi jelentésekből, a már megnevezett hatóságokon kívül, a cs. k. törzstisztikarszámára is küldjön két példányt szükséges hasz-

nalatra. — E. m. rendeletet annak idejében teljesíteni a kamara el nem mulasztja.

Brinkmann Ferencz, Algyógyról mult hó 20-ról, jelenti a kamarának, hogy ő a vas-pályák szerkeztében oly fellátást tön, mely a következő tulajdonokkal bír: 1. e vaspályán egy mérföldre 500—600 lábnyi esés mellett is le és fel járhat; 2. bár mely ponton megállhatni rajta azon pillanatban, a mikor a hajtó erő megszűnt működni. 3. a súlyt az emelkedésnél alig szaporítja 1/3 részre. 4. e pályán az eddig alkalmazásban lévő kocsiakkal is járhatni igen esékely módosítás után, míg ellenben az éppen e pályára készült kocsiak a szokott vaspályán minden változtatás nélkül használhatók.

A fellátó nem akarván találmányával egyed-áruságot üzni, nem szándékozik arra kiváltságot szerezni, hanem elajánla valamely vasút-társulatnak eladni, a melynek tetszésére bízná azt úgy használni, a mint jónak látja. Ez okból kész a vele alkuba ereszkedő testület előtt a személyes megjelenésre a mikor találmányát szakértőknek be fogja mutatni s ára felett értekezni. Miután pedig találmánya főleg az erdélyi vasutakon használható, felajánlja azt az egyesült erdélyi vasút-társulatnak. A gyűlés az ajánlatot készséggel fogadja s a nevezett vasút-társulat bizottságával közölni határozza. — A m. cs. k. helytartóság mult hó 26-ról tudatja, hogy a magas kereskedelmi ministerium azon hó 3-ról kelt leiratában a kamara részére történt újabb választásokat tudatul venni s Dietrich S. urnak elnök-ké s Kövéri L. urnak másodolnokká választását helyben hagyai kegyeskedett. Leküldvén a választási bizottságnak oda f. évi július 9-ről tett föltérjesztése mellékletét, felszólítja a kamarát a személyzet létszámáról a m. kereskedelmi ministerium elé jelentést terjesztetni. — Elnök urak megerősítették a gyűlés örömmel üdvözl s a személyzet létszámának felterjesztését megrendeli.

(Folytatjuk)

APRÓ HIREK.

A zenészet barátait figyelmeztetni kívánjuk, hogy jól szervezett zenekörünk folyó hó 16-dikán kezdve saját termeiben minden vasárnap délután 3 órakor előadásokat fog rendezni.

Figyelmeztetés a gazdákhoz. Látván a gazdasági egyet, hogy mind a nyári istállózás napotait terjedése, mind őszvetéseink nagy részének elpusztulása okvetlen szükségessé teszik jövő tavasszal a takarmány-füvek s takarmány pótlóvénnyek nagy mértékben vetését, kolozsvári kereskedő Dietrich Sámuel urat megbízza a kellő magvaknak, az egyesület írmája alatt, meghozatására. Dietrich ur kötelezte magát, hogy a választmány által szükségesséknél itél magvakat u. m. búkkönt, hazai és francia luczernát, veres lóheret, esparzette, lóbab, burzernát, repa, tarlórépa, phleum és lolium fajokat, rigai lent stb. a választmány által kijelölt helyek fölött legbiztos magkereskedőtől nagy mennyiségben meghozatja s azokat a választmány által meghatározandó áron fogja árultatni. A megrendelések szóval vagy postán levélben, Dietrich Sámuel nrhoz intézendők; legelőbb december 15-ig, hogy rendeletet a szerint tesse meg, s a kívánt magvak, a kellő időre megérkezhesenek. A november 9-én tartott választmányi gyűlés meghagyásából.

Nagy Ferencz.

titkok.

Lapunk e rovatából több magyar és

melkedett ki. Van-Dyck a Serva — palota falához támaszkodott, s mintegy megsemmisülten mélyedt gondolataiba. Végtelen szennedett, fájdalma a művész fájdalma volt, melyet jel, s ő nem képes kifejezni, melyet a természet magasabb lelki tulajdonai mellé, mintegy büntetésül ad s melyet töle az érzéketlen, tompa lelkű tömeg irigyelhet.

(Folytatjuk)

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Hétfőn, octbr 10-kén „Gauthier Margit“ kedden „Női harc“ szerdán „Othello“

E három előadásra szemléstől visszahátráltatást vetvén, mi-dőn a Gyulai ur igazgatása alatt álló színházlatot azok közé számíttjuk, melyeket vidéken legjobban szoktak nevezni, lehetetlen komor arcot nem öltönnök a közönség feltűnő közönye — hogy ne mondjuk: részvétlenség — miatt, melyet az eddigi előadások iránt tanusított. Illyan, hát ne lenne e elég kifejezett mű-érzéke Kolozsvár lakosainak a drámai előadások szépségeit élvezni? Vagy talán már itten is érezhető kezd lenni az európai pénzkrisis? Ki tudna erre határozottan felelni? Annyi bizonyos, hogy a kik a kolozsvári közönséget ismerik, nem tagadják meg töle a nemzeti művészet iránti részvétet, érdeklődést, lelkesedést. Amde annak nyilatkozása, emelkedése vagy hanyatlása mindenekfelett attól függ, hogy az igazgató mennyiben tudja eltalálni rendjét a darabok színrehozásának s mennyiben gondoskodik arról, hogy az alvó érdeket új művek előadása és vendég szereplők fölléptetése által ébresztse. Itt oly hamar esőken a részvét, oly hamar elavulnak meg az újdonságok is! Próbálja csak meg az igazgatóság Dobsa „Negyedik László“ ját közelebbről kétszer egymás után vagy egy héten kétszer adni. Vajon mit fog bizonyítani a következő? Tehát itten rendkívül sok függ a repertoirtól! Azt szokták mondani, hogy a közönség teremti a színt. Nálunk a színes színpad repertoire teremti a közönséget. Mi legalább úgy hisszük.

Az itten működő s az országos színi választmány felügyelete alatt álló társulat tagjai közt legelőbb helyen kell megemlítenünk H. Prielle Kornéliát, a magyar színvilág első rangú csillagát. A társulat Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

lagainak egyikét, Kolozsvár kedvencét, kire a pesti közönség egykori szereplései után még most is kedvesen emlékezik s a kik mint öntudatos művésznő, correct játéka által még a mostani kikiűnyűs budapesti közönség műgényeit is bizonyosan kielégíté. Bocsinat e bűb. ötletről! de valóban érdekes lenne, ha majd, midőn szerencsén leendő Bulovszkine remélt vendég szereplésénél, H. P. Kornélia cserébe Pestre, fölmenne eljátszani Gauthier Margitot, Desdemona-t, Opheliát, Lecouvreur Adriennet stb. Jeles művésznőnek ritka érdemül tulajdonítható az, hogy helyes n. fölfogott, átgondolt s kétségkívül átérezett szerepeit minden szolgásgától, egészen kikerekítve, érdekes-beszédes folytón jellemzéssel adja, szavaltában még a hangsúlyozás a ma böcs itől bírai sem találának rendre utasítani valót, kik minapában annyit magyarázták, hogy melyik szót fogott, mikor, hogy, miképpen kell megnyomni. Tragikai szerepekben elegiáj hangja légy, epedő esengő, s mi alakját illeti — hogy ne annyira bókot mondjunk, mint szemléstől megjegyzést tegyünk — az m. ad g. kedves, semmi kifogás ellene. Gauthier Margitban mind az élénk, könnyű, saloni jeleneteket, mind pedig és különösen a haldoklási momentumot elragadó szépen és megragadó élethi-ven adta. A „Női harcban“ Autreau grófnő személyesítését a társulási szerepben sokoldalú készségét bizonyította be. Mint Desdemona nem mondjuk, hogy s mint mutla magát feljúl — hiszen tán megértének, ha csak azt jegyezzük is meg, hogy a művésznő magához és Shakespeare szelleméhez méltó volt, s a közönség elragadtatását viharos tapsokkal fejezte ki.

Szólunk most Rónai-ról, ki „Gauthier Margit“ — ban, mint Duval Armand, a „Női harcban“, mint Flavigneul Henrik lépett fel és „Othello“ — ban a cím szerepét adta. Rónai, a mellett hogy rendező, játszik szerelmest és hősi szerepeket. Játéka több helyet, mint tanulmányt árul el; Othelloban föllépett pedig éppen vakmerőséget. Aut Caesar aut pozsar! gondolá ő, s fölépett Othelloban. Meg fog bukni, gondolok mi. Ski hinné? Rónai meglepett, egészen meglepett minket, kik a velencei szereccent pár évvel ezelőt Ira Aldridge-től láttuk adva. Összinté örömmel mondjuk ki, hogy Rónai egy pár jelenet megérdemelt tapsokban részesült. Nem tudjuk, látta-e ő az európai hírnéger színművészt játékát, vagy csak copia vagy éppen csak hallomás után igyekezett itt-ott beszönni annak modorát, annyit bizonyos, hogy érzett játékán egy kis aldridge-sze-

rúség. Azonban némely jelentékeny reminiscenciákat leszámitva, Rónai megtartotta saját modorát is, melyről más alkalommal szölandunk s eredeti is volt, a mennyiben az indult, kitoró jelenetnél szabályos plastikája, arczjátéka és viharos szavallása által bizonyos sajátzerű fölfogást vagy inkább elragadtatást tanusított. Igen, mi úgy hisszük, Rónai el volt ragadtatva, a midőn a dühögő mór adta. Bizonyítja ezt az is, hogy itt-ott oly féltékenül szavalt, hogy a legfeszültebb figyelemmel sem vehetők ki mondatai értelmét. Különös, de természet, hogy e vihartombólshoz hasonló szavaltat, mely a fölkorbaesolt érzéseknél mintegy zenci viszálgaja, vala, hatott s a közönség jelenet közben zajos tapsokkal nyilvánítá tetszését, sőt mi is — kopogtatunk palczákkal, hogy az igazat megvalljuk, sőt mi is — Gauthier Ferencet is láttuk minden este, s hol egy, hol más szerepben sok oldalú tehetségét bizonyította be; azonban különösen a cselszövő szakmára látszik nem mindennapi hivatottsággal bírti, mit „Othello“ — ban élték, jellemző játékaival bizonyított be.

Rónai n. é. a szemlék tárgyaúl fölvet három előadás közül csak egyikben, a „Női harc“ — ban láttuk föllépni. Kedves színpadi jelenség, s a nem éppen másodrangú, szende szerepet igen szépen adta. Lesz alkalmunk művészi képességéről bővebben szólni.

Dóza, Komárominé, Pesti, Baloghné, Török, Komáromi Ida, Turcsányi, s a társulat több más szorgalmas és hasznos-vethető tagjairól teendő megjegyzéseinket szintén más alkalomra halasztva s a kolozsvári lelkes közönséget lelkesebb színház látogatásra fölhívja, mostani szemléket belejezzük.

Turul.

E L E G Y T A R

I. A. egy színi előadásról.

Szüreti levél Zilahról.

Este van. Hegyi házunkban öreg kandalló előtt egyedül ülök, s hamu-lepte tűzhelyre: a szénvönával betűket írva gon-

német lap átvette azon tudósításunkat, hogy kitűnő színművésznőnk Prielle Kornelia mult hó 23-án egykori nagy művésznőnk Kántorné elhunyt. M. Várhelyen fölkeresvén, azt föltámasztta s pályatársával ünnepélyt rendezve, ez alkalommal az ottani tanuló ifjuság meghívott szent énekkel, Harai Viktor alkalmi beszéddel és a nagy számú, kisereglett közönség kegyeletos érzelmekkel adózott a magyar színművészet egykori első rangu színművésznőjének emlékéül. — A „Magyar néplap” utolsó számban ugyan e tárgyról a hírmondó értesít, hogy: „A fővárosi közönség előtt kedves emlékekben álló Prielle Kornelia kegyeletos buzgalma következtében Kántornénak, a magyar színészet egyik legnagyobb csillagának, (mit a németek is elismernek a híres Schröder méltó vetélytársának) f. hó 23-án új sírrendek emeltetett a m. vársírhelyi temetőben, mely alkalommal a Prielle Kornelia igazgatósága alatt álló társaság dalnokai karénekekkel áldoztak a jeles művésznő emlékének, s a sír fölött Harai ur beszédet tartott. — Mint magyar futár írja: Prielle Kornelia Kolozsvárt folytatott tevéseiről s nevezetesen a „Czigány”-ban oct. 21-n négyszer kihivatott! — Ezt olvassuk a „M. N.” 39-ik számában s innen megtanuljuk, hogy a Gyulai ur színtársulatának igazgatója P. Kornelia és hogy színészeink nem nov. 8-n Jókai „Könyves Király”-ával, hanem még m. hó 21-kén a „Czigány”-nyal kezdték meg előadásukat. Hogy kitűnő színművésznőnk P. Kornelia a pesti közönség előtt kedves emlékekben áll, azt elhíszsuk s hogy Kolozsvárt nemcsak folytonos, de általános tetszést is arat, azt mi bizonyítjuk leginkább, de hogy a „Czigányban” m. hó 21-én fölépelt volna, azt tagadjuk.

A pesti német színház 1857 husvétünnepén kezdve három egymás után következő évre hasznosbérbe fog adni a hirdetésből látható, hogy az utolsó három év alatti jövedelem 123.008 frt. 53 krajt bruttó-összeget tesz.

A „P. Lloyd” írja, hogy reményünk van, miszerint mielőbb egy általánosan érzett szükségessé lesz segítve. Eppen most rendelkezett meg ugyan is a lélek- és kedélybetegségek orszáirása. S ez nem kevesebb, mint egy lépés az országos örültek házának felállításához.

Thán Mort, Párisban tartozkodó jeles festőszíntű, kinek egy képe „Nyáry, Szolnok védőjének elfogatása” a pesti nemzeti múzeum képesarnokát díszíti s a ki közelebből a „Mohácsi csata”-t remekül, volt tanítója Rahl Károly, kire a bécsi arsenal freskofestményeinek kidíszítése bízott (100.000 pft. mellett) közelebből meghívta segédül.

A „M. Néplap” írja, hogy Pesten a két nyul-utczában a marhavész kiűtött.

Bécsi lapok szerint, a bécsi józsef városi színházban a jövő tél folytán néhány műkedvelő vasárnaponként délután színi előadásokat fog rendezni magyar nyelven.

Egy bécsi gyapotgyárnak a „miscere utile dulci” elvétől vezettetve, öltönybellekre oly gyapotot készít, mely az illatszerek használatát fölöslegessé teszi. Maga a gyapot t. i. illatos és szagával egyttal a karkötőny molyokat is elűzi.

A photographia ismét haladást tett. Hírlik, hogy közelebb sikerült oly mód szerrel találni, mely általa photographianak természetű nagyságban, olajfestésre elkészített vázsonra való alkalmazása lehetséges. A festésnek tehát nem marad egyéb föladata, mint a photographia után híven nyert arcképet színnel kiegészíteni. E találmány, ha sikerül, különösen a festvények tökéletesen egyenlő többszörösítését tekintve, nagy fontosságú.

A hazai gyár-ipar érdekében kitűnő figyelmet érdemel azon Clayton-féle tégl- és cserépszíndelytölgép, melyet gr. Eszterházy Miklós örökösének uradalmi igazgatósága Angliából hozott, s mely jelenleg Tatában felállítva, az egész vidéknek hasznos szolgálatokat tesz. E gép által vett cserépszíndelyek több mint meg egyszer akkorák, mint azok, melyeket közönségesen használnak és miután nagyságuk miatt a léceket sokkal szélesebb közből kell alkalmazni, ez által is — kivált nagyobb épületeknél — sok költség van megkímélve. A cserépek mintegy 1/3 részét szuszágú sodronnyal erősítettnek meg a lécekhöz, mi által a közönséges cserépek felett azon előnnyel bírnak, hogy a szél nem fújhatja le a háztetőről, mi a közönséges cserépeknek közepes széllel alkalmával is gyakran megtörténik. Nagyságuknál fogva egy négyszögölre csak 48 cserép szükséges és miután áruk csak nagyon kevesebb, mint a régi idom cserépszíndelyé, a nyereség e tekintetben tetemes. Ez annál nagyobb figyelmet érdemel, kivált közönségek részéről, melyek gyári tűzvéseink siralmas példái okulva, nagyon kíváncsiak és okszerű lenne a nád- és faszíndelytetőzetek helyett a cserépszíndely általános alkalmazása. A Clayton-féle cserépszíndelynek jutányossága ezt nem csak javallja, de tevékenen könyvnyit is.

Hivatalos.

Törvényszéki hirdetések

Kivonathan.

A kolozsvármegyei es. k. törv. szék f. e. octob. 30. kán. 8125 sz. a felhívja gróf Mikes Benedeket, ellene a rel. colleg. pénztárnoka Erdélyi Samuel által, 1200 magyar forint tőke kamatai iránt indított kereset védelmére. Tárgyalási hatánap a jövő évi január. 7-ke d. e. 10 órákor. Kirendelt ügyvéd Fejér Márton.

A sz. ágóthai es. k. járáshivatal, mint törv. szék, f. e. octob. 20-ról 1493 sz. a tudatja, hogy Tompa János bűrkösi szántóját és kaszálóját, Kónya László kérelmére, f. e. december 18-án a jövő évi január. 17-ken d. n. 4 órákor a falusbíró lakásán közárverésen el fogják adni.

A maros-házi építési és só szállítási intézet igazgatósága f. e. nov. 4-ről 99 sz. a tudatja, hogy az 1857 re szükséges kötetlen mek beszállítására f. e. december. 1-ő napján d. e. 9 órákor a maros-portusi só hivatalnál árszállítás lesz.

A székely-udvarhelyi es. k. járási törv. szék, f. e. octob. 21-ről 3118 sz. a tudatja, hogy Gabos Ferencz farcazi rész jószágát, Csákány József kérelmére, f. e. november. 29-én és december. 20-kán az adós házánál közárverésen el fogják adni.

A károlyfejevármegyei es. k. törv. szék f. e. octob. 25-ről 2426 sz. a felhívja gróf Bethlen Borbála öz. Bánffy László német vagy örökösét, ellenök a es. k. Pénzügyvédség által a felkelési alapítványba tartozó 800 ft. tőke iránt indított kereset védelmére, Tárgyalási hatánap f. e. december. 12-ke d. e. 9 óra. Kirendelt ügyvéd Borsos.

A dézs-megyei es. k. törv. szék, f. e. octob. 22-ről 4925 sz. a felhívja gróf Bethlen Klárát vagy örökösét, ellenök a es. k. Pénzügyvédség által, a tanodai alapítványba tartozó 1000 ez. ft. tőke és kamatai iránt indított kereset védelmére. Kirendelt ügyvéd Tamási Sándor és helyettes, Fodor Antal.

A kolozsvármegyei es. k. törv. szék, f. e. octob. 23-ről 6555 sz. a felhívja hilibi Gál

Lajosnak N. Nyújtódon maj. 7-én 1844 ben 1934 váltó fról B. Bornemisza János részéről kiadott és elvesztett kötelezvény birtokosát, jelentse magát egy év alatt, mivel azontúl megsemmisítik.

A Zilah-megyei es. k. törv. szék. elnöksége f. e. novemb. 4-ről 425 sz. a pályázatot hirdet az ottan ürességben jött járulnoki állomásra 350 e. ft. évi fizetéssel és elöljárati joggal. Az ajánlkozók adják be oda szabályszerű kérelmeket négy hét alatt.

A dézs-megyei es. k. törv. szék. f. e. octob. 28-ról 4917 sz. a felhívja gróf Halas István örökösét, ellenök a es. k. Pénzügyvédség által a Babb-alapítványba tartozó 1609 ez. ft. tőke kamatai iránt indított kereset védelmére. Kirendelt ügyvéd Fodor András és helyettes Vajna Sándor.

LEVELEZÉS.

Dézs. novemb. 8. Az ígért szép szó, de ha megadják úgy jó. Ezen példabeszéd igazságnak holdolva, vesszük a tollat, a tegnap beköszöntött tél hóhídegetől didergő ujjaink közé, hogy az egy havat körültekintően döztől Bács színtársaságáról tüzetesen írjunk.

A színészet aemzetiségünk.... Midőn ezen sokat ígérő phrasis első szavai nagy vajadás után papírosra tevők, eszünkbe jutott egy tisztelt uram-bátyánk azon megjegyzése, melyet nem régebben egy kolozsvári lapról tett hogy t. i. az menyvit bajlódik a comediásokkal, mintha az élet maga nem a legnagyobb comedia volna....

Hogy ezen közkedvességű lapot hasonló észrevételektől megóvjuk, lehető rövidre szorítjuk feladunk megoldását. Előre kijelentvén, hogy itési szemüvegünket nem vesszük igénybe, sőt még egyszerű guckerünket is ruganyos sinorján kényelmesen engedjük hintázní.

A fentemlített színtársaság városunkban tizenhét előadást rendezett. Az előadott darabok fölöléslegesnek tartjuk előszámlálni, midőn a vándor színtársaságok repertoirejait az olvasó közönség eléggé ismerheti. Sokkal nagyobb örömmel tudatjuk azt, hogy ezen előadások meglehetősen népes közönségtől valának mind végig látogatva. De itt lehetetlen, hogy két megjegyzést ne tegyünk, a melyet az igazgató figyelmébe ajánlunk. Az előadott darabok közt, mint a Csárdás és Viola népszínműben, jönnek elő elcses megjegyzések multunkra vonatkozók, ezek már ma eliket teljesen elvesztették a helyett, hogy felvillánozná — mélyen sértik a honfi keblét: ha a szerep nem tudásban a kisegítő rögtönzés nem tilos, úgy hisszük, hogy az ilyen helyeknek kihagyása nem sértene az írói tulajdönt, mert ha voltak is arnyfoltjai a multnak, de ha a jelenben boldog szorakozást találunk, minek tegyük azt neveltségessé. Ügyes igazgatói tapintat mutatna, ha az előadandó darabok kiszemelésében, nem csak a szellemi erőket, hanem a ruhát is figyelembe vennék. Ekkor óvatosság lett volna Szapári és Báthori Mária színe hozatalával, s nem lettünk volna mi is kénytelenek túlig pirulni, mely pirt, ha nem a Báthori Mária bíbor: az az vörös talpata öltönye sugárza arcunkra: akkor a borzongó piszkos és rongyos nemzeti jelmezek szégyeniténék meg annyira, hogy tekintetünket a földre vagy inkább az előttünk levő nro 27 szék karjára süllyesztők. Szegény Kálmán király, szíved Mária megöletéseért vérzett, s mi tegédet sajnáltunk; mert nem elég, hogy Bonfin és Thuroczy testben szörnynek rajzoltak, hanem Bács még e fölött harlequinna változtatott; aztán a kard úgy illik a magyar oldalára, s mégis a három tagból álló or-

szág-nagyok feledék felkötni. Vagy igen, a requisiteur nem kaphatott. Hja! volt a magyar-nak pénze is egykor — fából, hát önök! miért nem csináltatnak porádera,....

Különbön Bács ur ügyes, érteles igazgató s a mint tudjuk, társasága tagjait fixummal s pontosan fizeti. Érdekében állana azért egy türethető szerelmes szerepekre alkalmas egyenről gondoskodnia, mert ki jelenleg ezt pótolja, bárha annyira érzékeny, hogy megindulásában vagy hevélyében szemét-száját eltájtja nagy keservesen, de azért legkevésbé sem felel meg szakmájának, pedig már nem ujongz vitéze Thaliának. A társaság lelke a Csegeri pár. Ezt többemű szerepekben látók meg lehetős sikerrel, de nem bírja még az alakító ügyességét, s a hanghordozás nincs teljes hatalmában, és ez az oka, hogy a kip. o. a Czigányban látta sajátos kiejtésével egyszerű raismer. De elő kellett volna Cs. ur nevet említenünk, ezt követelte volna azon ismert lovagiaságunk, melylyel a szépnem iránt viseletünk; mert mi is érezzük az ég szemek tüzsugárait, reánk is nagy hatással vannak a mosolygó ajkak és a csusz nem nehezít meg annyira karjainkat, hogy ne lennének készek egy deli termet sugar derekára fűződni.... Nem oda Buda! hisz mi nem érzelgősi akarunk, hanem igazságot írni, a művészet pedig megtestesült igazság, s itt előtte ünnepélyesen megvalljuk, hogy Cs. aszszony a társaság legjobb tagja, erős hang, otthonosság a színpadon; de az indulat-rohamokban hangja gyakran sértő élessé válik; arcajéteka szavaival nem mindig áll párhuzamban, s különösen ajkait gyakran és szabálytalanul sajátos redőkbe szedi, de mind ezek szorgalom s tanulmány által legyőzhetők. Magas és nehéz a tökély útja!

De félre a kriticiával, minek ösztönök magunkat vele, midőn a nélkül is vének letünk s idő előtt komor redőket vont a sors sápadt képünkre....

„Mi szebb a világon a vadász életnél?”

De nem daloljuk tovább félvén, hogy ne talán vagy egy vidéki criticus meghallja a pezsgő mustól rekedt torkunk kintornáját Füredi, Stéger, vagy néhai Staudigel vagy éppen a világvárosban deboutirozó Thwoson — bájjhangokkal párhuzamba teszi.... Csak azt sietünk megírni, hogy a czibesi vadászat bevégeződött, melyen egy magyar jó barátunk hiteles értesítése szerint, huszankét Hochwild csett el; nem specifiáljuk azokat, remélvén, hogy sokkal érdekesebb olvasónk előtt ha tudatjuk: az oly élénk s vidámon folyt vadászatról Erdély k. p. kormányzója városunkba szerencsén megérkezett folyó hó 5 estvéjén, kinek tiszteletére 6, 7 és 8-ikán környékünkben népes vadász partiek rendezettek, s holnap elhagyva városunkat, útját N. Szeben felé folytatja.

Minthogy a desavouálás kicsinyben és nagyban napi minden van, mi is azért árva levelezők, ezennel a décsi bortermelő gazdák megnyugtására kijelentjük, hogy az idei bor a mellett, hogy több, de jobb is a tavalyinál, ezen nyilatkozatunkra reméljük, hogy a d. pin-czékekben az egyensúly helyre fog állani. Mivel jó bort említenk eszünkbe jut a pecsenye, úgy tudjuk, hogy Kolozsvárt a husz ára le-jebb szállott, de nálunk... a mi halad, az nem marad. Igen, nekünk is szabad remélnünk, hogy olcsóbb és jobb húst fogunk enni, akkor fog am felségesen esni a jó bor. Ad vocem bor: tavaly a városi hatóság hason-bérbe adva a bormerést oly feltétellel, hogy mindenkiné szabad mérni, bejelentés után egy erdélyi vederért 30 krt. fizetvén, de nálunk a 30 krt. pengőbe számíták, midőn azt meg-Kolozsvárt is váltóban fizetik, s ez által a bor

dolkozom.

Megígértetted, hogy szüretünkről néked okvetetlen írni fogok. De mit tudjak írni? Te azon időkre emlékezel, midőn nálunk a jókedvű tal a szüretlen hangos ünnepet, — ünnepét a bu-feledésnek, édes viszszatekintéssel a multa, mosolygó remé-nyre a jövőbe; daltól zengett a hegy, s vidámság lengett az öröme öltözött emberek arczán.

E képet itt most ne keresd. A jókedv kurjantásai elhang-zottak; az emlékezés csak fájdalmat nyújt, — s a remény zöld ágait megsórvasztja az ősi éj hiede.

Szüret-e ez, vagy talán tor? Hallgatunk, pedig fogy a bor, — És sohajtunk, mint körülünk A süvöltő ősi szél: Jól illik, hogy ide ültünk, Hall reánk a falevél.

— Ablakom nagy setét völgybe tekint: a domboldalon veres fényű tűzek lobognak. A lég ködös, az idő borongó, s az ég boltozatán csak annyira hely maradt, hol a csillagok egyenként lehullhassanak. Ma este többet számláltam meg száznál — Páztorkúrtót hallok a mezőn. Ez őszszel az esthajnalesillag sok-szor kün talált a szőlőhegyen. Mikor elcsendesedett a vidék, ott az erdő alatt, minden este megszólalt e kürt, buzgó hangja hoszszasan szállingózzván a pusztá éjszakában.

Hanem hagyjuk a merengést. Meglehet, mulatságosabb dolgokat várnál az én humoros tollamtól; de mit tehetek róla, ha éppen ily vig alkalommal kapta meg szívemet a viszszatekinté-zés, s némely kedves képtől nem tudok megválni, habár képe-tem könyek között állítsa is előmbé az eltűnt szép idők eltűnt alakjait. — Egy curiosummal még is szolgálhatok. Minap egy ismerősöm pincézénél valék s itt hallottam a következő dalt, mely e városi nép kedélyének hü kinyomata, töle eredt, s mint ilyen, olvasást érdemel.

Esik az eső csendesen, Vágtat az idő cselesen; Igynak hát pajtás, csendesen, A pohár hadd kerülgeszen. Teli hordó búcsút járjon, Sült tyúk a csapon strázsáljon, Az ökör az utcán járjon, Térdig a borban uszálljon, Két csipőjén kalacs álljon; A sült hús titán járjon.

Ügorkát szájjában hordjon, Mid azt kiáltja: gá, gá, gá, Társaság — vigasság, gá, gá, Segítsünk szegény ászkokon, Ugy lehet, hogy még azokon, Sirva viszen ki a rokon, Jaj, he okoson találta, A ki a szőlőt plántálta, Nagyváradot ki nem hagyta, Zilaht is befoglaltatta.

II.

Wesselényi életéből.

Atájt, midőn Wesselényi mindennemű sanyarúságban és nélkülözésben akarta magát gyakorolni, többek közt azt tette volt fel, hogy Zsibótól egész Pestig nem veszen többet magához bizonyos, meghatározott csekély mennyiségű edelenél, — s vele utazó embereitől is hasonlót kívánt; — és Wesselényi ilyenkor nem szerette a tréfát....

Hanem a tiszteleknek nagyon bajosan ment a börtölés: ennélfogva titkon apró utipogácsákat rakván zsebköbe, egy s más ürügy alatt mindjárt — mindjárt leszállott valamelyik s a pogácsából lopva jókat harapván, a kocsit gyalog kísérgette.

Végre megsejditette a báró, mi fekszik a sok leszállás alatt s egyik után viszszatekintett, ki hiában igyekezett falatját elrejtetni.

Hát maga, mit eszik? kérde. Mit volt mit tenni, mint az igazat megvallani. — Adjon nekem is, viszonzá Wesselényi, s fogadását megtörve, maga is jóízűen ett az utipogácsából. S e furcsa történetet, mint ritkaságot, azután is sokszor emlegették az udvarban.

Kelen.

Erdélyi könyvészet.

(Folytatás.)

94. „Mannalu de Theologie morale crestinesca.” Sibün. 1855. 8. r.

95. „Programm, womit zu der am 24 April um 11 1/2 Uhr abzuhaltenden Feier des Mäcenatenfestes der Director im Namen des Lehrkörpers am Hermannstädter Gymnasium A. C. und den damit verbundenen Lehranstalten cherbitigst einladet, Hermannstadt. 1855. 4. r.

96. „Grammatica germana.” Pentru classi elementari Cursulu I Brasso. Römer si kamner. 1855. 8. r.

97. Iszer „Walachische oder Römänische Sprachlehre für Deutsche.” Verfasst von Andreas Iszer. Zweite verbesserte Auflage. Kronstadt. 1855. 8. r.

98. Szilágyi „Kiáltó szó a pusztában.” Versek. Irta Szilágyi Károly. Kolozsv. 1855. 8. r.

99. Kassay „Virágfüzér és társas mulatságok.” Kassay Adolfól. Kolozsvár. 1855. 32 r. Stein J. sajátja.

100. Kassay „Az új polgári törvénykönyv népszerű magyarázata.” Kassay Adolfól. Kolozsvár. 1855. 8. r. Az ev ref. főtanoda betűvel.

101. Finály „A váltórendtartás az uj es. k. váltótörvény értelmében.” Kolozsvár. 1855. 8. r. Stein J. sajátja.

102. „Erdélyi gazdasági egyeslet évlapjai.” I. füz. 1854 — 1855. Kolozsv. 1855. 8. r.

103. „Das Wechselrecht, die Handelswissenschaft, und die Theorie der Buchhaltung.” Hermannstadt. Bei Jos. Dorthleff.

104. Schaguna „Nützliche kenntnisse in Sachen der Ehe.” Von Andr. Freiherr von Schaguna. Hermannstadt. Verlag der Diöcesan-Druckerei. 1855. 8. r.

105. Posch „Erdély nagyfejedelemség minden községe betűrendes névtára magyar, német és román nyelven. Összeállította Posch József, kiadta a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara. Kolozsv. 1855. 8. r.

(Folytatjuk.)

ára tetemesen felemelkedett, nem lenne e cél szerű, midőn úgy is városunknak 30 ezer plitton felül a jövedelme, egyszerűen váltóra devalválni? mert drágán rosz húst enni, szűk er szénnyel sok jó bort inni, nem nagy vigasz talás e nyomoru életben. Oh bár lennének köl tők, hogy körmeink nyílásait, tyukszemek vérző fájdalmaikat zengzetes rímekbe szorítva, a két haza viszhangzaná jajaikkal; de miután életünkben csak is egyszer kísértők meg, s ekkor is szörnyűen lebuhtunk az Olimpról, úgy hogy még most is sántitánk — ha alabunk el törtött volna, pedig oh halatlan Musa, te tu dosd menyire alkalmatlankodtunk, foróbban esdekelünk neked, mint a cigány a meleg na pért... és mi mégis meg nem énekelhetők — a prima donna-t... Mit ér hát e kínos élet ha se költők nem lehetünk, sem bánatunkat az iczébe nem ölhettük... így... így elbujdo sunk a nagy világba, s a szerkesztő úr pasu sával vég búcsút veszünk levelező állomá sunktól — ma.

Névtelen.

KÜLFÖLD.

Itt az idő, most vagy soha, hogy elvál jék a „szíves egyetértések” sorsa, — hogy áll e tovább is, a nyugati hatalmak frigye a vi lágbeke fentartására a moszkovita fondorko das ellenében vagy sikerült ennek a franciá val frigyessülni, az angol — osztrák szövetséggel szemben, a tavaszi béke virágainak elhervasz tására. Valóban már-már odaig látszik a po litikai helyzet alakulni, hogy Oroszország új jöngbhatott az Anglia s Franciaország közt gyo ran haladó meghasonlón, s diplomatiai gyö zelme könnyen vigasztalhatja vala őt a esa ta-mezőv szíveskedett veresége fölött: azonban a nov. 7-i „Moniteur”, mely távirati úton vi lágba szóla, alkalmasint minden sz. pétervári hű reményt elnémíthatott. Mert a mit a „Mo niteur” értetni kíván a „függő nehézségek mi előbbi békés megoldása alatt”, az a „Siecle” felülről ihletet cikke után kétségkívül. Való ban a „Nord” állítása szerint e cikk a pári si angol követ Cowley lord sugallatára tön irva, annál inkább érdemelhet az teljes hitelt A „Siecle” cikke így hangzik:

„Nyilván való, hogy némi nehézségek for dultak elé azon módra nézve, mely szerint a nyugati hatalmak a márt. 30-ki kötés végrehaj tását szemügyre vették, de mi úgy tudjuk, hogy ezen nehézségek, miknek fontosságát any nyira túlozták, elenyésztek, hogy a Francia s Angolország közötti nézetegységnek adjanak helyet.

„A brit kormány, mely szigorú száma dással tartozik a parlamentnek, mit sem en gedhet abból, mit egy annyira költséges há boruból nyert, melyben tulajdonképp nem jár szott első rangú katonai szerepet. Innen az an gol kormány ellenzése a hajhadaknak a Fe ketetengertől leendő visszavonulására s a fe jedelmiségeknek az osztrákok általi kiüríte sére nézve.

„Lord Palmerston minden engedmé nyi s egyezkedési kérdésre hírszerint azt fe lelte: Előbb a márt. 30-ki kötés kell végrehaj tani, még pedig szigorúan végrehajítani. O roszország azt neglelve, hogy ő nem legyő zöttképp lépett vissza a harczierről és Európa épülésére mitsem szabad engednie azon je lentékeny vagy jelentéktelen pontokra nézve, melyek a támadó félnek igen valóságos, bár nem teljes megverését mutatják.

„Először azt hozták fel a brit kormá nyak, hogy a háboru egészen keleti volt, hogy az Oroszország által szenvedett kudarcot ke lthezi [viszonyhoz képest kell megítélni] s hogy a nyugati hatalmak minden tekintetben elégtelkes lehetnek. Ezen okok nem látszóttak elégségeseknek az angol kormányra nézve mint hogy mindenki részről el lön ismerve, hogy Angolországra nézve nincs jobb szövetség mint Franciaországra nézve ter mékenyebb szövetség, mint Angolországé, a márt. 30-ki kötés végrehajtása fölötti vita megszűnt.

„Ha jól vagyunk értesülve, o c t 30-án sürgönyök indítottak mindazon részle tes nehézségek elhárítása végett, melyek egyé bí ránt inkább alárendelt hivatalnokok, mint a kormányok működéséből keletkeztek. A márt.

30-ki kötés egész teljében végrehaj tatik; azután, hogyha Oroszországnak vagy más kormánynak egy új párisi congressus e lé terjesztendő kérdései lesznek, a congressus azokat a haladás azon szellemében fogja meg vizsgálni, min kívül többé Európában sem mi állandót sem lehet alkotni.”

Hogy Oroszország ellenének ezen egye sülése egyébiránt csak az utolsó napokban jött létre, megtesztik abból, hogy a „Constitu tionnel” még nov. 4-én főszerkesztőjének alai rásával egy hosszabb fontos cikket közölt, melyben a párisi congressusnak ismétőssze gyűlése s az osztrákoknak és angol hajóknak azt megelőző visszavonulását ki vánják. Ez áll benne:

„A Konstantinápolyban történt miniszte ri változást sokan úgy magyarázzák, mint ve reséget politikánkra nézve s ez eseménynek oly horderőt látszanak tulajdonítani, melyet mi még kétségbe akarunk vonni. Vajon Resid pasának a szultán tanácsába lépése roszabbá teend-e a már is sajnálattosá vált helyzetet s megköt-e a nehézségek megoldhatóságát, mik egész Európát foglalkodtatják? Mi remélni a karjuk, hogy az államférfiu jobban felfogja a helyzetet, mint himni látszanak s hogy azon utat követend, mely országának becsületével s méltóságával összeegyeztethető. S valóban tür hetné-e Törökország, minden büszkeségének megtagadása s a világ előtti lealacsonyulás nél kül, hogy idegen csapatok legyenek területén a határidő kitelte után s midőn semmi ok (?) sincs többé az occupatio? Mi Európára néz ve a kötések megsértése, az Törökországra nézve bántalom. A francia sajtónak — s ez becsületlen válik — csak egy értelme volt e tekintetben: egyhangu volt az igények elité lésében, melyeket Ausztria és Angolország kor mányai önérdékekben tettek. A loyaltás ha sonló érzelme egyesíté a francia sajtó köz lönyeit e vitában. Valóban eszély és őszinte ség mutatkozott azon tetszésben, melyet a fran cia kormány védelmezett.

A kötés 20-ik cikkelye biztosítja Orosz országnak Bolgrád bírságát. A kötés szöve ge és szelleme világosak. Angolország és Ausz tria mégis azt erősítik, hogy az alkudozók gon dolata nem Bolgrád volt, egy meglehetően fon tos város, hanem egy egyszerű mezőváros, mely hasonlóképp Bolgrádnak nevezeték. Eb ből áll a nehézség s Oroszország ezen ne hézséget, valamint másokat is, a congressus által akarja eldöntetni; minden pontra nézve annak jóváhagyása alá terjeszté azt. Mi ellenvetés van az ily ajánlat ellen? Azok, kik az értekezletet ellenzik, egyedüli akadályok, melyek a kötés végrehajtása elébe gördülnek, vagy inkább tetszik erőszakhoz nyulni? Ismét el akarják kezdeni a háborút? Az angol mi niszteriumnak kedve van-e a csatáért lépni Franciaországnak nélkül? de nem azért, hogy a párisi kötés végrehajtását biztosítsa, hanem hogy a világ előtt s roszul palástolt nagyra vágyásának kielégítése vegett a párisi kötés eszélytelenül széttepje. Mi nem hiszszük, hogy az angol nép kész volna ily politika szentesi tésére. Ismételjük, hogy a londoni és párisi kabinetektől függ véget vetni azon viszálkoknak és nyugtalanságoknak, miket a helyzet előidé zett; meg kell egyezniük a congressus viszonti összejevételében a nélkül, hogy önkényes meg nem engedhető kizárásokat tegyenek, mik a congressus jelle mét egészen elferdítik s mik a kötések meg ségését tennek.

A „Constitutionnel” ezen cikke, mint képzelhetők, nagy felindulást okozott Párisban, és — még szilárdabb elkötelezést Londonban.

A „M. Post.” azt tartja, hogy nem fo gadható el a párisi értekezletet újra megnyí tása vagy egy semleges állam békebírsága iránt tett javaslat. A békekötésnek nincs revisio ra szükség s Anglia, ha kell, erővel is fen fogja tartani. — Ily han gon zúg és fenyegetőzik valamenyny angol lap, hivatalos vagy nemhivatalos, mindenki hi vatva éri magát arra, hogy az oroszszal szí veskedő Napoleon, de még inkább Orosz ország ellen méltó haragját kiöntse. A fran ciák, mintha egyszerre meghökkenek vol na az örvény szélén, a hová őket s egész Euro pát az orosz követség vezetni fogná — s ez irán ti félelmüket a kérdéses czikben indokolva láthaták. Ugy látszik csakugyan, hogy az angliá val meghasonlás s az oroszszali bensőbb egy

beforrás még nem volt megérve, s nov. 4-ke és 7-ke közt nagy hullámban voltak a fran czia udvar embereinek elméi. Persigny is haza hivatott londoni követségéből, hogy az elhatározó miniszteri tanácsban részt vegyen. Itt vitatták volna meg azon végleges állást, melyet Franciaország lesz foglalandó azon különköző kérdésekben, melyek jelenleg Euro pa nagy hatalmait megosztani látszanak. Wa lewszki grófnak veszélyes volna állása, ő lévén sugallója amaz Anglia-ellenes cikknak: Persigny pedig, kit jövő külügyminisz terül emlegetnek, mint az angol francia szó tésnek nyilvános pártlúve, diadalra jutatta volna eszméit.

E tanácsülésnek volna már kifolyása a zon nov. 7-ki fentemlített „Moniteur”-cikk, mely a „Constitutionnel” fölvette nyilván éles hegyét jóformán megtompítja. Sajnálók — ugymond a M. — ha a világnak azt ha gy nók binni, hogy a „Constitutionnel” cikke, mely, miután semmi eszközt a megoldásra ki nem jelölt, csak arra szolgált, hogy a vitát mérgeztse, a kormánytól eredt. Anglia és Fran czaország, melyek közösen háborút viseltek és békét kötöttek s mindig együttartottak min den európai kérdésekben, most egyetlen, kü lönben is csak meglehetősen gyöngye érdekü kérdésben egymástól eltérnek. A különbözet bizonyosan elháríthatik a konferenciát meg előző egyezés folytán; ezt kell csupán és e gyedül eldönteni. Mindenesetre pedig azon szilárd meggyőződést mondjuk ki, hogy a ne hézség csakhamar el lesz távolítva a nélkül, hogy azon kettős szírt közé jussunk, mely az angliával szövetséget gyengítene és a vállalt kötelezettségekbe ütköznék.

— A császárnak, compiegnei hírek szer int, nincs jó kedve s maga feletti híres u ralkodása daczára is nem titkolhatja belhar czát. A diplomatiai visálkok az oszrág bel ső helyzete eléggé indokolhatják a nyugtal kodást. Így a rendőr főnök jelentése, melyt havonként a császárnak szokott tenni, em liti azon rosz hatást, melyet a compiegnei ün nepélyek okoztak a közönségnél. Nemely fal ragason ez volt olvasható: Le roi s’amuse. (A király mulatozik.)

— Az angol és ausztriai követ nov. 4-én meglátogatták a párisi török követet, szeren cset kívánva neki, atyjának nagyvezírré választáshoz. Stambul újabb hírek szerint Res id pasa” helyzete szilárdul. Fuad effendi külügym. ugyszintén a hadügym. követve Al pasa példáját, beadtak lemondásukat. Hadügy miniszterre alkalmasint Omer pasa fog ki nevezettni.

Míg a párisi uribb köröknek nincs na gyobb vágyuk, mint compiegnei vadat kap hatni asztalukra a császári vadászattól: azalatt a munkások lakta külvárosokban számos el fogatás történik, részint titkos szövetkezések részint lázító kiáltványok miatt. Több kiál tány este, homályos helyeken felragasztott s villóval (phosphor) volt irtva. E proclamat iók vad fenyegetései, tűzirással, természetesen a külvárosokban nagy rémületet okoztak.

— A „Punch” egy számát közelebből lefogaltak egy törzské miatt. Napoleon e ké pen az első és John Bull a második hegédi si játsza. Alatta e szavak: „Nápolyi nóta”

— A demonstratio-hírekkel táplálkozó „Correspondance Italienne” bizonyos művés zemonstratioról tesz említést, mely Milánóban történt volna. A kormány t. i. mindazon mű vészeket, kik a Brera képtárban festvényei ket kiállították, körirattalag fölkerlte volt, hogy a császár jövő látogatása idejéig hagyják mű veiket a képtárlaton. E fölkerés azonban ép pen ellenkező sikert idézett elő, mert vala menynyik kép legott vissza lön véve, kivéve e gedyul Malatesta festés műveit, a ki azokat a modenai hg. megbízása folytán készíté. U gyan e levelező szerint, hasonló politikai de monstratior tett volna angol admiral Dundas Maltában, kinek legelső látogatása is Ruggiero Settimoval volt, a ki 1848 és 9-ben elnöke volt a siciliiai kormányban. — Ily haszontalan ságokkal ügyeknek a közvéleményt megvesz tegetni s a forrongást ápolni.

— A „Times”-nek írték Bécsből octob. 24-ről: „Ha az ausztriai császár a lombár d-velencei királyságot meglátogatja, a bírói zárolást meg fogja szüntetni, mely azon lom bardi menekültek javain oly régóta fekszik, kik szárd alattvalók lettek és azoknak közü

lők, kiknek kedvök lenne Lombárdiába viz szamenni, ez megengedtetik. Nagyszerű ké születek tétetnek a Császár és Császárné fo gadására és okunk van felténni, hogy a lom bardi nemesek magok közt megegyeztek, hogy Ő Felsejéik Milánóban léte alkalmával, egye temesen ők is jelen leendének.

A Rothschild-ház, eddig első pénz hatalom az európai pénzpiacra. A credit-mo bilier keletkezte óta annyit s oly érzékeny vereségeket szenvedett, hogy már-már a pénz hatalmasságok sorában a Pereire-féle intézet nek nem előtte, hanem utána nevezik. A Rothschild-ház ismét egy nagy csatát veszített el Sz. Pétervárott, a midőn az összes orosz vasúthálózat fölépítésének engedélyét Pereire személyesen nyerte meg, nem a párisi credit-mobilier, mint némely lap ír a. Az engedélyezett orosz vaspálya-vonalak több mérföldet foglalnak magukban, mint az Ausz triában eddig épített és engedélyezett összes vonalak, miből megmérhetni a szenvedett esá pás nagyságát.

SVAICZ. A szövetség tanács, az egybehi vott tábornoki törzstisztektől azon biztosítást nyerte, hogy a sváicei állam, 10 nap alatt, 100,000 embert küldhet a határszélre.

UJ POSTA.

A „Moniteur” legújabb jegyzéke nagy sensatior keltett. Láthatni abból egyfelől, hogy az angol-francia szövetség valójában egy kissé meglazult, s másfelől, hogy a teljes szaki tást s oroszszággal szorosabb szövetkezést még nem tarták Párisban tanácsosnak. Az „Ind B.” szerint e cikk Compiegneben a császár el kötelelt tartott miniszter tanácsban lön elhatározva. Ez alkalommal kiváltepp Persig ninek az angol francia szövetséget védő be széde volt eldöntő hatással.

A „Globe” egészen közli e jegyzéket s a feletti örömtel kinyilatkoztatván, erősíti, hogy a nyugati szövetség szilárdasága legkevésbé sincs megintatva.

A fennemlített miniszteri tanácsban kü lönbféle kérdések lönek tárgyalva a császár je lentében: belligy, pénzkrisis, a nép elégtel lensége, lázító falragaszok fel-feltűnése sat. A rendőrség igazgatója a hangulatot igen kom or színekkel festette, hanem végre semmi se határozottat. A miniszterválaszok iránti hírek még mind tartanak. Napoleon Lajosnak angliához közeledését tanúsítja főleg, ha az angol kabinet által gyűlölt Morny-párt buk nek s Walewszki, Rouher és Magne a minisz teriumból kilépének, mint nem is monda nak lehetetlennek, a kormánynak pedig ér dekében állana. Mint mondják, Thouvenel váltána fel Walewszki grófat a külügyminisz terseben, s Stambulba pedig egy criminalis krimi tábornok küldetik, ki neve tekintélyé nél fogva is növelje sulyát Franciaországnak, az angollal szemben.

Congressus egybegyűléséről van ugyan szó, de hogy az idén létrejöheszen, s hogy Páris legyen ujjalag a gyűlés helye, azt na gyon kélik.

Kisselleffnek két órai audientiaja volt a császárnak, kinek kabinetjét az orosz követ örömsugarzó arccal hagyta el.

Nápolyból azon tudósítást veszszük, hogy egy pár angol-francia hajó czirkál a vá ros közeleiben; de hogy a helyzet Nápolyban nem lehet oly feszült, mint rajzolkák, azon kö rülményből következtethetni, miszerint a fran czia s angol tisztek minden nehézség s mani festatiók nélkül járnak — kelnek a városban. A francia s angol hajók üdvözléseket váltottak a nápolyi erődökkel, mi mutatja, hogy a szá kitás nem oly komoly.

Nyílt posta.

— Zoltaynak. Költeményét fontos okunk van nem közölni.

— Temesvári t. levelezőknek. Ha talán szí ves lenne érdekes közleményeivel ismét megörvendeti tni, kérjük keg edet, értesítsen: minő aláírás alatt kö zölj k leveleit? Oda tegyék-e jó hangzau nevét, avagy talán elég lesz egy: R. I.?

— y — Bécsben. Kaptam-e ön H. S. levelet?

— Solyomnak. Igéret szép szó.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: BERDE ÁRON.

HIRDETÉSEK.

Rheumatismus fájdalmaik.

A Goldberger-féle galvan-villanyos rheumatismus-lánczok*) több esetekben, erős rheumatismus fájdalmaik gyógyításánál, igen hathatósaknak bizonyultak be, mit én ezennel örömet bizonyítok. Salzburg

Späth József, med. chirurg.

Rheumatismus baj.

Ezennel bizonyítom, hogy a Goldberger-féle rheumatismus-lánczok, nálam egy avult rheumatismus baj ellen használva fényes eredményt szűltek. Eleinte ka rom a fájdalom miatt alig tudtam fölemelni, és most miután a lánczot használtam, minden fájdalomtól ment vagyok, mit ezennel, mint igazságot, a nyilvános ságnak átadok.

Frankfurt a. M.

Ungern-Sterbergi R. báró.

Köszvény és rheumatismus.

Alólírt hitelesen bizonyítom, hogy a nékem vizsgálat végett átadott Goldberger-féle galvan-villanyos rheumatismus-lánczok semmi egészségre ártalmat nem tartal

*) Egyedüli árulási Kolozsvárt WOLFF J. gyógyszerárban, Csernovitzban: Schmireh-Ing nécznál, Brassóban: Fr. Steiner-nél és Tordán Wolf Gábor gyógyszerésznél.

maznak, sőt minden betegség-esetekben az edény- és idegrendszernek, különösen pe dig köszvény és rheumatismus ellen, hol tudomás szerint a villany-galvanismus hatha tósnak van elismerve, az előirt használat-módon kitűnő hasznót szereznek.

Bamberg.

Dr. Botzner,

bajor kir. orvos tanácsos és törvényszéki orvos.

(26) Megjelent Pesten Friebeisz István íródjában és Stein Jánosnál Kolozsvárt valamint Wittich Józsefnél M.

Vásárhelyt kapható:

Degre Alajos. A sors keze regény 2 köt.	2 ft.	P. P.
Tompa Mihály versei 1	1	„
Czuczor népies költeményei 1	40. kr.	„
Élet szabályok világba lépő leánykák számára francziából Bellaagh József	30. „	„
Komáromi F. Szent sir	1	„
P. Horváth Lázár után.	1	„
Beóthi László mint pesti sráclán vagy is diszes társalkodó Magyar Erdélyország és Szerbajdaság számára viggall	30. „	„
elegy komoly értekezések.	30. „	„
Szelestey László, Falu pacirtája	30. „	„
H. dik ölesőbb kiadás	30. „	„